

ELVEDA GÜZEL VATANIM 2015

Ahmet Ümit 1960-

KİŞİLER

Şehsuvar Sami Şehsuvar Sami 40'lı yaşlara henüz girmemiştir. Selanik'te doğmuş büyümüş, Müslüman bir Türk'tür. Babası Emrullah Bey, Fizan'a sürgüne gönderilmiş ve genç yaşta vefat etmiştir. Annesi de, o İstanbul'da görevdeyken Selanik'te vefat edecektir. İttihat ve Terakki Cemiyetine bağlıdır ve yıllarca cemiyetin idealleri için çeşitli görevlerde bulunur. Ester isimli Yahudi bir kıza âşıktır ama vatani için olan idealleri uğruna Ester'den ayrılır ve yıllar sonra hala onu unutamamıştır. Hiç kimsesi kalmamıştır. Yıllarca İstanbul'da evinde kaldığı yaşlı Rum kadın Madam Melinda, iki katlı ahşap konağını ve bir miktar parayı ölürken Şehsuvar'a bırakmıştır ve Şehsuvar artık onunla geçinmektedir.

Fuad Fuad Selaniklidir. Ailesini ve nişanlısını orada bırakarak İttihat ve Terakki cemiyeti için çalışmaktadır. Bir süre sonra cemiyetin duruşunu sorgulamaya başlasa da vatani için her türlü görevi yapmaya devam etmiştir. Selanik Osmanlı'dan ayrılınca nişanlısının izini kaybetmiştir. Uzun yıllar teşkilatta, Şehsuvar ile birlikte çalışmışlardır ve çok yakın arkadaşlardır.

Ester Ester, Selanik'te dayısı Leon ve nenesi ile yaşayan bir Yahudi'dir. Annesi obebekken ölmüştür. Babası ise düşüncelerinden dolayı Selanik'te barınmamış ve Paris'e giderek orada evlenmiştir. Paris'te Edebiyat profesörüdür. Şehsuvar ile birbirlerine âşıktırlar ve Paris'e gidip, orada sanatla ilgilenip aşklarını özgürce yaşamak istemektedirler. Fakat Şehsuvar'ın planlarını değiştirmesi ile Paris'e tek gider ve orada kendisine bir yaşam kurar.

Basri Bey Basri Bey, İttihat ve Terakki Cemiyetine bağlı, deneyimli ve cesur bir askerdir. Fuad ve Şehsuvar ona bağlı olarak çalışmaktadır. Basri Bey de diğerleri gibi Selanik'te yaşamaktadır. Evlidir ve bir oğlu vardır.

ÖYKÜ

Selanik'teki günler Şehsuvar Sami ve Ester Osmanlı Devleti'nde, Selanik'te yaşayan iki sevgilidir. Ester Yahudi, Şehsuvar ise Müslüman bir Türk'tür. Ester'in dayısı Leon'un avukatlık bürosunda çalışan Şehsuvar Ester ile onun aracılığı ile tanışmıştır. Paris'e gidip sanat ile ilgilenmek ve aşklarını özgürce yaşamak istemektedirler. Çünkü Selanik'te bunları yapmak pek mümkün değildir. Planları bu şekilde olmasına rağmen Şehsuvar, Leon aracılığı ile İttihat ve Terakki cemiyeti ile tanışır ve Meşrutiyetin gelmesi, vatanın içinde hürriyetin, adaletin ve eşitliğin olması için çeşitli görevler almaya başlar.

20 yıl sonra Aradan 20 yıl geçmiştir. Şehsuvar Sami Osmanlı Devleti'nin yıkılışı ve Cumhuriyet'in kuruluşu arasında birçok şey görmüş ve yaşamıştır. Bağlı olduğu cemiyet artık dağılmıştır ve ideallerini gerçekleştirememiştir. Eskiden İttihat ve Terakki partisi için çalışan kim varsa Cumhuriyet döneminde tehlike görülerek ve Mustafa Kemal için planlanan İzmir suikastı sebep gösterilerek bir şekilde cezalandırılıp öldürülüyordur. Şehsuvar'da onu takip eden insanlar olduğunun ve zamanının azaldığının farkındadır. Bu sebeple evinden ayrılmış Pera Palas Oteli'nde kalmaya başlamıştır. Başına bir şey gelirse birilerinin haberi olsun, onu görsün istemektedir. Ölmeden de her şeyi Ester'e anlatmak istiyordur. Yıllar önce idealleri için ayrıldığı aşkı Ester'e her şeyi baştan sona anlattığı mektuplar yazar. Babasının Paris'teki evinin adresine mektupları gönderir. Ester'den hiç cevap gelmemesine rağmen her şeyi anlatıp tamamlamak ve ona olan duygularını ifade etmek için yazmaya devam eder.

İttihat ve Terakki Cemiyeti Şehsuvar, İttihat ve Terakki Cemiyeti için ilk çalışmaya başladığı zamanlar şehirlerarası kurye gibi çalışarak önemli bilgi ve belgeleri yerine ulaştırmıştır. Fakat zaman ilerledikçe görevinin tehlikesi ve önemi artmış, birilerinin öldürülmesi gibi görevlere kadar gitmiştir. İttihat ve Terakki Cemiyeti Meşrutiyetin ilan edilmesini, demokrasinin gelmesini, meclisin açılmasını ve var olan sadrazamın istifa edip yerine kendilerine daha yakın birinin göreve gelmesini istemektedir. Padişah Abdülhamit oldukça baskıcıdır, kendisine karşı en ufak eleştiriye veya karşıtığa tahammülü yoktur ve her yeri onun hafiyeleri sarmıştır. Kimse kendini güvende hissetmiyordu ve adaletli bir ortam

yoktur. Ayrıca Devlet-i Aliyye'nin ekonomik durumu da oldukça sıkıntılıdır. İttihatçılar idareyi ele alıp, meşrutiyeti ilan edince devlete hürriyet, eşitlik ve adalet getireceklerini, Batı'daki gibi daha özgür ve ekonomik olarak daha iyi durumda olacaklarını düşünüyorlardır. Cemiyetin fikir babası Ali Rıza Bey'dir fakat ilerleyen günlerde Talat Paşa, Enver Bey ve Kara Cemal öne çıkıp liderlik edecektir.

İttihatçı olarak ilk görevler İttihatçılar isyan çıkarıp padişah Abdülhamit'i Meclisi açması ve kendi yetkilerini meclisle paylaşması için ikna etmeye çalışırlar. İsyanı bastırmak için görevlendirdiği çok güvendiği paşalarından birini öldürürler, ondan sonra görevlendirileni ise dağa kaçırlar. Gelişmelerden sonra isyan kuvvetlenir ve ilk olarak Manastır'da ilan edilen meşrutiyet sırasıyla diğer vilayetlere de sıçrar. Abdülhamit daha fazla direnemeyecektir. Bu sırada Şehsuvar daha önemli görevlere geleceği için cemiyetle arasındaki bağ olan Basri Bey tarafından son kararını vermesi için uyarılır ama Şehsuvar Ester ile Paris'e gitmek yerine kalmayı seçmektedir. Basri Bey, sonraki görüşmeye yanına asker olan Mehmet Esad ile gelir ve cemiyetin beyinlerinden Talat Bey'e suikast haberi aldıklarını ve birlikte suikastçıları önceden öldüreceklerini söylerler. İlk adam öldürme olayı olduğu için Şehsuvar kendini kanıtlamak istemektedir. Suikastı önleme girişimleri başarılı olur ve Şehsuvar, Talat Bey tarafından tebrik edilir. O zamanki adı ile Dersaadet olan İstanbul'da onu yeni ve önemli görevlerin beklediğini söylerler. Şehsuvar ilk önceleri hem ittihatçı olup hem Ester ile olan ilişkisini devam ettirebileceğini düşünür. Fakat zaman geçtikçe durumun imkânsızlığını anlar. Ester de Şehsuvar'ın cemiyete girdiğini öğrenince sinirlenir. Onun edebiyat yolu ile bugünleri anlatarak, yol göstererek milletine yardım edebileceğini, bu tür işlerin ona göre olmadığını söyler. Tartışılır ve herkes seçimini belli eder.

İstanbul'a taşınma İttikat ve Terakki cemiyeti istediğine ulaşmıştır. Sadrazam istifa etmiştir ve Meşrutiyet ilan edilmiştir. Fakat hala iktidar tek başlarına onlarda değildir. Meşrutiyetin karşısındaki kişilere suikastlar düzenlemeye başlarlar. İlk başta suçsuz yere bir sürü insanın ölümüne sebep olmuş hafiyeler cezalandırılır. Bu arada Basri, Şehsuvar ve Fuat birlikte çalışmaya başlamışlardır. Kendisini sürekli küçümseyen, asker Mehmet Esad ile anlaşamayan Şehsuvar için çok iyi bir gelişmedir. Fuad ile çok iyi anlaşır. Bu arada İstanbul'a gelir gelmez Basri Bey tarafından Şehsuvar, Yıldız Saray'ına çok yakın iki katlı ahşap, küçük bir konağa yerleştirilir. Madam Melinda isimli yaşlı, tombul bir kadın evi çekip çeviriyordu. Cemiyet her şeyin iyi olacağına inanıyor, kendinden ve siyasi akıştan memnun şekilde devam ediyordu. Fakat bu durum çok sürmeyecektir.

31 Mart Vakası Her şey yoluna giriyor diye düşünürken bazı topraklar kaybedilmeye başlanır. Çeşitli kişi ve grupların kıskırtmasıyla 31 Mart vakası yaşanır. Meşrutiyetten, yeniliklerden ve İttihat ve Terakki'den memnun olmayan gruplar bir araya gelerek İstanbul'da isyan çıkarırlar. Başta Ulema önderleri eşliğinde medrese öğrencileri ve askerler vardır. Ayaklanma dini bir kisveye bürünmüştür. Meclisi Mebusan kuşatılmış, bazı gazeteler basılmış, İttihat ve Terakki kulüpleri yağmalanmıştır. Ayaklanmanın üzerinden 24 saat geçmeden hükümet düşer ve İttihat ve Terakkiyi destekleyen sadrazam istifa ederek değişir. Fakat isyancılar amaçlarına ulaşmış olmalarına rağmen sakinleşmeyerek sürüler halinde kahvehanelere dalıyor, duvardaki resimleri indiriyor, hürriyet yazan levhaları paramparça ediyor, tesettüre uygun giyinmeyen kadınların saçlarını kesiyor, meyhaneleri talan etmektedir. Teşkilatın beyni olan Talat Bey, Ahmet Rıza ve Doktor Nazım'ın koruması Basri, Fuad ve Şehsuvar'a verilir. Fakat eve gittiklerinde evde sadece Ahmet Rıza vardır. Diğerleri başka evlere gitmiştir. 5 gün boyunca onun korumalığını yaparlar. Harekat Ordu'su gelerek isyanı bastırır. Ordu gelmeden Şehsuvar ve arkadaşları sokaklarda kılık değiştirip dolaşarak kışlalara giderler. Oradaki isyancı askerlerin durumunu rapor ederler. İsyandan 11 gün sonra Harekât Ordusu gelir ve isyanı bastırır ve isyancılarla hesaplaşır. İsyan sonrası Abdülhamit tahtan indirilir ve Sultan Reşat tahta çıkarılır. Abdülhamit Selanik'e sürgüne gönderilir. Şehsuvar ve Basri'de trende ona eşlik edecek Selanik'e yerleşene kadar güvenliğini sağlayacaktır.

Şehsuvar'ın umutsuzluğu Uzun zaman sonra Selanik'e giden Şehsuvar annesini görür ve hasret giderir. Ester'i de merak ediyordu ama gururuna yediremez. Bir gün Leon ile karşılaşır. Leon gidişattan memnun değildir. Karşı çıkılan zülüm ve baskı bu sefer bizim tarafımızdan yapılıyor diyerek söylenmiştir. Şehsuvar'ı Ester ile gitmekten vazgeçirip teşkilata soktuğu için pişmandır. Şehsuvar Ester'i kaybettiği için zaten mutsuzdur, Leon dayının söyledikleri de üstüne eklenince umutsuz ve mutsuz hisseder kendini. 31 Mart isyanının bastırılması sonrası Sultan Reşat hükümetle uyum için çalışmaya başlamıştır fakat isyanı bastıran Mahmut Şevket Paşa ittihatçılarla arasına mesafe koyup

yetkilerini aşıyor, askerlerin yönetime karışmasını istemiyordur ve yönetim hala ikili sürmektedir. 31 Mart vakasına sebep olan hatalar unutulmuş, vesvese içinde siyasi rakiplerin nasıl ortadan kaldırılacağı konusuna yönelmişlerdir. Çünkü hala tam manasıyla iktidar değillerdir.

Şehsuvar'ın kafası karışır Daha önce İttihat ve Terakki aleyhinde yazılar yazan bir gazeteci öldürülmüştür ve sıra diğer gazeteci Ahmet Samim'e gelmişti. Şehsuvar'a da onu vuması için görevlendirilen kişinin başına bir şey gelmesi durumda öldürme işini tamamlaması için bu görev verilmişti. Ama bu durumdan çok huzursuzdur. Elini kana bulamış hafiyeleri öldürmekten başka bir durumdur onun için ve görevlinin öldürme işini başarabilmesi sonucu biraz da olsa rahatlar. En azından kendisi öldürmek zorunda kalmamıştır. Bu olaydan sonra Şehsuvar'da bir tutukluk başlar. Davaya olan inancını sorgular. Ölümle yüzleşmek onu sarsar. Basri onunla konuşur ve tekrar teşkilat ile olan bağı gözden geçirmesini ister. Şehsuvar ölmenin sorun olmadığını ama masum, fikir insanlarını öldürmenin içine sinmediğini ima eder. Basri Şehsuvar ile vatanın birliği, bütünlü için yapılanlara ilişkin güzel bir konuşma yapar ve Şehsuvar endişelerini başından kovarak, kendini tekrar cemiyete ait hisseder.

İttihatçılar sertleşir Bu olaydan sonra Basri, Fuat ve Şehsuvar istihbaratta çalışmaya başlarlar. Kimseyi öldürmezler, sadece takip edip rapor hazırlarlar. Şehsuvar bu durumdan memnundur. Onlara karşı olan ve acemice adımlarda bulunan bir cemiyet tespit ederler. Milleti bir ayaklanma tehdidi ile korkutarak bu durumdan faydalanırlar ve İttihat ve Terakki'ye düşmanlık edenleri, bu cemiyete katılanları tutuklama fırsatı bulurlar. Eskiden Abdülhamit'in hürriyet için çabalayanları doldurduğu yerde, meşrutiyeti yıkmaya çalışan ihtilalcılarla dolmuştur. Karşılaştıkları muamele ise Abdülhamit döneminin gardiyanları kadar korkunçtur.

Şehsuvar'ın annesinin ölümü Şehsuvar annesinin ölüm haberini alır ve aniden Selanik'e gider. Uzun zamandır annesini görmüyordur, hayırsız bir evlat gibi davrandığı için pişmandır. Cenaze sonrası farkında olmadan Ester'in evine gider ve orada Paloma Nine'yi görür. Annesi kadar sevdiği, Ester'in de ninesi olan yaşlı kadın oradadır. Onunla sohbet ederler. Ester'in 2 ay önce burada olduğundan ama çok kalmayıp gittiğinden, mutsuz görüldüğünden bahseder. Şehsuvar unutulmadığını düşünerek sevinir.

Fedailer savaşa gider Ardı ardına önemli gelişmeler olmaya başlar. Balkanlardaki karmaşa ve Yemendeki isyanın yanında, İtalyanlar Trablusgarp'a asker çıkarılır. Devlet siyasi durumdan dolayı İtalyan'lara savaş ilan edemez ama fedailer olarak çalışan gayri resmi İttihatçı grup gizlice Trablusgarp'a gider. Şehsuvar vedalaşmak için Ester'e mektup yazmayı düşünür ama vazgeçer. Fuad ise ailesini ve nişanlısını görmek için Selanik'e gidip vedalaşır. Birliklerin başında Mustafa Kemal ve Enver Bey gibi önemli isimler vardır. Bir gün bir Arap Şeyhi ve aşireti onlara katılmak ister ama öncesinde yetkililerin çadırını şereflendirmesiyle anlaşma yapmak istemektedir. Basri bey, tehlikeli olduğu için Enver Bey'i göndermez. 25 kişilik ekiple kendisi gider.

Basri Bey'in ölümü Yolda içlerinden birisi yaralanır. Geç kalmamak için Şehsuvar ve 5 kişi yaralanan kişinin sağlık durumu ile ilgilenir. Basri ve diğerleri devam ederler. Fakat 1 saat sonra gittiklerinde çöldeki çeteler tarafından saldırıya uğradıklarını görürler. Basri ve Fuad da yaralıdır. Fuad'ın yarası önemli değildir ama Basri çok kötü yaralanmıştır. Tekrar gelecekları için çok vakit yoktur. Yeterince deve kalmadığı ve yarası ağır olduğu için Basri zamanın azaldığını ve kurtulamayacağını bilmektedir. Kendisini öldürüp, Fuad'ı kurtarmalarını ister. Canlı olarak çetelerin eline geçmek ve acıyla ölmek istemiyordur. Şehsuvar'ı zorlar ve Şehsuvar tek kurşunla çok sevdiği Basri Bey'i öldürmek zorunda kalır. 3 ay sonra cephede yaralandığı için Şehsuvar İstanbul'a erken gönderilir. Basri'nin eşine haber vermeye gider. Basri, ondan yüz yüze ve kendisinin bizzat haber vermesini istemiştir.

Ester ile karşılaşma Selanik'te Ester ile karşılaşır. Yine fikirleri yüzünden tartışırlar. Şehsuvar Ester'in söylediklerine katılmasına rağmen geri adım atmamak için sürekli karşı fikri savunmuştur. Kendine engel olamamıştır. Bu olaydan 1 ay sonra ise Selanik düşer. Balkanlarda da durum kötüdür. Düşmanlar İstanbul sınırlarına dayanırlar. Savaşta insanlar acımasızca öldürülmekte, köyünden evinden sürülmekte ve hepsi İstanbul'a gelmektedir. Açlık ve kolera sorunu başlamıştır. İktidarda başka bir hükümet vardır. İttihat ve Terakki bu sırada muhalefettir. Fuat ve Şehsuvar İstihbarattan sorumlu Kara Kemal ile çalışmaya başlarlar. 2 gizli toplantı yapılır ve darbe teklif edilir. Karşı çıkanlar

olsa da Enver Bey'in etkisi ile ikinci toplantıda darbeyle hükümete el koyma planı kabul edilir. Bab-ı **Bab-ı Ali Baskını** Hükümetin Balkan Devletleri ile barış yapmak için Edirne'yi gözden çıkarması sebebiyle hızlı davranarak sabretmek istememişlerdir. İttihat ve Terakki Bab-ı Ali baskını ile darbeyle iktidarı ele geçirir. Şiddete karşı gözükp, savundukları şeylere aykırı olmasına rağmen kan dökülerek iktidar kazanılmaktadır. Hükümet istifa ettirilmiş ve 5 kişi vurulmuştur. Fakat hükümette eleştirdikleri ne varsa beteri iktidarlara olan dönemde ortaya çıkacaktır. İlk olarak Edirne kaybedilmiştir. Eski sadrazamın destekçileri de boş durmuyor, milleti yeni hükümete karşı kışkırtıyordu. Bab-ı Ali baskınından sonra sinen muhalefet korkuyu üzerinden atıp daha etkili tenkitlere başlamıştır.

Sadrazama düzenlenen suikast Bütün ittihatçı karşıtları birleşip bir komplo hazırlığına girerler. Hafiyelerden alınan malumatlar onların kanlı bir komplo hazırlığında olduklarıdır. Liderlere karşı bir dizi suikast düzenleyip, kaos ortamı yaratmak ve ardından tıpkı onların yaptığı gibi kendi sadrazam adaylarını Bab-ı Ali'ye çıkarmak istiyorlardı. Kendilerince önlem olarak bu komployu bertaraf ettiklerini düşünürler. Ayrıca çetenim hepsini tespit etmişlerdir. Kim kiminle nerede görüşüyor, kimler işin içinde haberdar olduklarından endişeleri azalmıştır. Tutuklamalarının ise bir sebebi daha vardı. Suçüstü yakalamak istiyorlardı. Çetenin önemli isimleri de ülke dışına kaçınca teşkilatın dağıldığını düşünürler. Fakat bir gün sadrazam Mahmut Şevket Paşa arabasına ateş açılarak öldürülür. Kimlerin yaptığı ve saklandıkları yer tespit edilir ve ele geçirirler. 12 sanık adil bir şekilde yargılanarak, sadrazamın öldürüldüğü yerde idam ettirilir. Bu olaydan sonra muhalif olan kim varsa korkarak fazla ortalarda görünmemeye veya yurt dışına gitmeye çalışırlar. Tek başına iktidar olma hayalleri de gerçek olacaktır. Herkes de iyimser ve bir bayram havası olur. Fakat Fuad düşüncelidir. Nişanlısı ve ailesi Selanik'te kalmıştır. Ayrıca meşrutiyetin ilan edilmesi üzerinden 5 yıl geçmesine rağmen hiç ilerleme olmamakta, sorunlar aynı şekilde durmaktadır Bu da onu endişelendirir. Cemiyet içinde ise muhaliflere hiç yer yoktur. Eski dava arkadaşları bile bazen muhalif olarak hain ilan ediliyordu. Onaylamadıkları dövmek, işkence etmek, idam etmek yöntemlerini hükümette kullanmaya başlamıştır. Artık İmparatorluğun kurtulacağına umudu yoktur. Elimizdeki toprakları korumaya razıyım demektedir.

Edirne geri alınır Tek başına iktidar olan cemiyet küçük de olsa olumlu bir şeyler yapmaları gerektiğini bilirler. Bir istihbarat alırlar. Bulgarlar, Sırlar ve Yunanlarla savaşı girdiğinden Osmanlı cephesindeki askerlerini yavaş yavaş çekmeye başlamışlardır. Batılı devletlere de Bulgarlara karşı savaş açmalarına dair bir gerekçe bulurlar. Midya- Enez hattına çekilmeyerek mütareke kurallarına uymadıkları için haklı göstereceklerdir kendilerini. Ordu için lazım olan parayı da bütün rejisinden almıştır. Edirne sonunda geri alınır ve millet büyük bir sevinç yaşar. Edirne alınacağı sırada, Enver bey zafer yürüyüşünü durdurmuş ve ordunun önünde şehre girmiştir. Kendini ön plana çıkarmak istiyordu. Aynı 31 Mart isyanında Harekât Ordusu kumandanı Hüseyin Hüsnü Paşa'yı ve kurmay subayı Mustafa Kemal'i bekleterek kendisi geldikten sonra hücumu izin vermesi gibi bir durum olmuştur. Zaferi sahiplenme kavgasından yine Enver Bey galip çıkmıştır. Kısa sürede ordudaki itibarı ile ve gözü kara fedailerin desteğiyle Osmanlı siyasetini tayin eden en önemli adam haline gelecektir.

Cemiyette başlayan ayrılıklar İttihat ve Terakki artık tek başına iktidara gelse de devlette üç başlılık ortaya çıkmıştır. Bir hükümet vardır ama Sadrazamdan çok Talat, Enver ve Cemal'in sözü geçmekte, alınacak kararlarda son sözü hep bu 3 kişi söylemektedir. İşin kötüsü aynı partinin üyesi bu 3 kişi memleketin önemli meselelerinde bile açıkça çatışmaktan artık çekinmiyorlardır. Enver Bey o yılın sonunda önce Harbiye nazırlığına yükselir sonra da ordu kuralları dikkate alınmadan ve kıdemini beklemeden kısa sürede paşa unvanına kavuşur. Cemal bey de küstürülmeyerek Bahriye nazırlığına geçirilir.

Osmanlı Devleti'nin savaştaki tarafı Sonraki günlerde 1. Dünya Savaşı'nın çıkmasına zemin hazırlayan olaylar yaşanacak ve Osmanlı devleti, Ali Rıza ve Talat Bey gibi önemli isimlerin devletin tarafsız kalması gerektiğine dair düşüncelerine rağmen Almanya ile ittifak olup savaşa girmek zorunda kalacaktır. Bab-Ali baskını ile İngilizlerin desteklediği hükümetini devirdikleri, Almanlarla çok fazla içli dışlı göründükleri, Rusya ile dostluk için acele davranıp ittifak önerisi gördükleri için savaşta Almanya tarafında olmak kaçınılmaz olmuştur. Ülkede kuvveti elinde bulunduran kişi artık Enver Paşa'dır. Orduda kendi yazısı olan Enveriye'yi icat etmiş ve bütün bunlardan ötürü Almanya Osmanlı Devleti'ne yılladığı vagonların üzerine Enverland yazmıştır. O istediği için hükümet Almanya ile ittifak yapacak, Almanya istediği içinde Osmanlı Dünya Savaşı'na katılacaktır.

Fedailer gurubu resmileşir Şehsuvar ve Fuad'ın dahil olduğu fedailer gurubu o dönem resmi hale gelir. İstihbarat alanında devlet içinde resmi olarak görevlidirler artık. Daha önce resmi olmayarak vatan için ellerinden geleni yapmışlardır. Teşkilattaki ilk vazifeleri meclisteki ve hükümetteki İngiliz ve Fransız ajanlarını tespit etmektedir. Casus olduklarından şüphelendikleri Osmanlı vatandaşlarının listesi verilir. İçlerinde İttihatçıların fikir babası Ali Rıza'da vardır. Şehsuvar ve Fuad bu duruma inanamazlar. Şehsuvar bu durumla bizzat ilgilenir. Ali Rıza'yı görmeye gider. Onun hakkında Ali Rıza'nın düşüncelerini de içeren bir rapor hazırlar. Hükümeti sert bir şekilde eleştirmekte ve cemiyetin ideallerine ihanet ettiğini düşünmektedir. Fikirlerinde son derece samimi olduğunu, herhangi bir yabancı devletle irtibatı olduğuna dair izlenimi olmadığını raporlamıştır.

Savaşın başlaması Osmanlı, Almanya ile gizli ittifak olmaktan çıkmış resmen savaşın içine katılmıştır. Sultan Reşat halife olarak kutsal cihat çağrısı yaparak topraklarındaki Müslümanları savaşa çağırmıştır. Hükümette birçok isim bu olayla birlikte istifa eder ama Talat Bey sessiz kalır. Şehsuvar buna bir türlü anlam veremez. Cemiyet içindeki ideallerden uzaklaşma ve yozlaşma durumu yüzünden Fuad artık İstanbul'da kalıp cemiyet için çalışmak istemiyordur. Savaşta on cepheden herhangi birine gidip şerefiyle ölmek, ülkesi için savaşmak istiyordur. Şehsuvar'da onunla aynı fikirdedir. Cepheye katılmak ve oradaki görevlerde bulunmak için başvuruda bulunurlar. Fuad'ın başvurusu kabul edilse de Talat bey'e yakın olan Şehsuvar'ın isteği kabul edilmez. Talat Bey'in ona İstanbul'da ihtiyacı vardır.

Yenilgilerin artması Savaşa girdikleri ilk aylarda bile ardı ardına mağlubiyetler alınmaya başlanır. İlk hezimet Enver Bey komuta ettiği Sarıkamış Harekâtı'nda olacaktır. Mükemmel bir planla Rusları kuşatmayı amaçlayan Enver Paşa hava şartlarını hesaplamamıştır. On binlerce asker tek kurşun atmadan donarak ölmüştür. Hezimete uğrayacaklarını anlayan Enver Paşa savaş bölgesini terk ederek İstanbul'a dönmüştür. Bu mağlubiyetten kimse söz edememiştir ve gazetelerin gerçekleri yazmasına da izin verilmemiştir. Savaşlar devam ederken sadece 2 cepheden iyi haberler gelmiş diğer cephelerde durumlar kötü gitmektedir. Bir süre Fuad düzenli olarak Şehsuvar'a mektup yazsa da sonra iletişimleri kopacaktır.

Şehsuvar'ın yeni görevi Şehsuvar savaşın başladığı 4 yıl boyunca İstanbul'dan ayrılamaz. Talat Bey olan biten her şey hakkında bilgi toplayıp ona iletmesini istemiştir. Sadece düşman ajanlarına karşı değil dava arkadaşlarına karşı da bilgi toplamasını istemiştir. Aynı zamanda Enver Paşa ve Cemal Bey'in hareketlerini takip edip kuşkulu bir şey olursa Talat Bey'e iletmekle görevlidir. Bu üç kişi arasındaki çatlaklarda artmaya başlamıştır ve birbirlerine güvenleri kalmamıştır. Sadrazam isyan etmeye başlamıştır. Alman istihbaratçılar karargahta rahatça dolaşmaktadırlar. Artık savaşa son vermeleri gerektiği, Ermeni tehciri sırasında yapılan zalimliklerin sorumlularını mahkemeye çıkarmaları gerektiği, vagon zenginlerine fırsat vermemelerinin gerekliliğinden bahsetmektedir. Bu durumla yüzünden görevden alınır ve Talat Paşa Sadrazam ilan edilir. Ama Talat Paşa memnun değildir. Çünkü omuzlarına çok ağır bir yük binmiştir. Memleketin hali çok kötüdür. Tam o sırada Rusya'da ihtilal olur ve Ruslar Doğu'dan çekilir. Kars, Ardahan ve Batum Osmanlı'ya bırakılır. O dönem önce Abdülhamit daha sonra Sultan Reşat vefat etmiştir. Yeni sultan Vahdettin ise Talat ve Enver Paşaları düşündürür. Çünkü yeni sultan ittifak ve terakkiden hiç hoşlanmayan biridir.

İttihat ve Terakki dağılır 1918 sonbaharı Osmanlı için kederli olmuştur. Savaşta yenilgisi kesinleşmiştir. Teşkilatın son kongresi o dönem yapılmıştır. Talat Bey İttihat ve Terakkinin merkezi umumisinden istifa etmiştir. Sadrazamlığı önceden bırakmış şimdi de cemiyetteki varlığına son veriyordur. İşgal kuvvetlerinin İstanbul'a gelmesi an meselesidir. Talat Bey, Enver Paşa ve Cemal Bey gibi cemiyetin önemli idarecileri yurt dışına gideceklerdir. Şehsuvar ise Karakol Cemiyeti'ne katılarak 2 sene boyunca işgalcilere karşı dövüştükten sonra İngiliz işgal kuvvetleri tarafından tutuklanacak, işkence görecektir ve sonra Malta'ya sürgüne gönderilecektir. 2 sene Malta'da sürgün kalacaktır. Enver Paşa, Talat Bey ve Cemal Bey Alman denizaltısına binerek gizlice ülkeden ayrılışlarının 4. yılında gittikleri ülkelerde vurularak öldürüleceklerdir.

Mehmet Esad'ın gelişi Şehsuvar her gün fırsat buldukça İttihat ve Terakki dönemi olanları Ester'e yazmaktadır. Fakat o sırada onu rahat da bırakmazlar. Eski cemiyet arkadaşlarından Mehmet Esad hükümet için çalıştığını, hükümetin ondan şüphelendiğini, Mustafa Kemal'e karşı olmadığını ispatlaması gerektiğini söyleyerek onlarla çalışmasını teklif etmiştir. Şehsuvar bunu kesinlikle istememektedir. Artık yorulduğunu, huzurla ölmek istediğini, bu işlere bulaşmak istemediğini söyler. Fakat Mehmet Esad'ın tehditkâr ısrarı ve Ester hakkında Mehmet Esad'dan bilgi alabilme ihtimali

yüzünden teklifi kabul eder. Mehmet Esad ilk olarak eski ittihatçı fedailerini bulup güvenilir olanları onlara katılmaları için ikna etme görevinden bahsetmiştir.

Cezmi Binbaşı'nın öldürülmesi Bu sırada Şehsuvar'ın akli hep Ester'e ulaşmaktadır. Ester'i ve dayısı Leon'u birkaç kişi İstanbul'da görmüştür. Kaldığı otelin müdürü Reşat görüldükleri otelin sahibini tanımaktadır ve ona yardım ederek onlarla iletişime geçmesini sağlamıştır. Fakat otelde kalmadıkları sadece davete geldikleri anlaşıldığından herhangi bir adrese ulaşılabilmiştir. Bu sırada Reşat babasının silah arkadaşı Deli Cezmi lakaplı eski ittihatçı ile düzenli görüşmektedir. Babasına söz verdiği için onunla ilgilenmektedir. Şehsuvar'da birlikte çalıştığı bu adamı görmeye gider. Çünkü laf rasında Ester ve Leon'un lafı geçmiştir. Cezmi Mustafa Kemal'e karşıdır. Ona suikast düzenleyip öldürmekten bahseder. Şehsuvar onu ciddiye almaz. Tek derdi Leon ve Ester hakkında bilgi almaktır. Şehsuvar'ın sorması üzerine Çolak Cafer isimli arkadaşının bilgisi olduğundan ve ondan öğrenir öğrenmez adreslerini Şehsuvar'a vereceğinden söz eder. Faka 2 gün sonra Cezmi'nin yanına giden Şehsuvar onu kalbine saplanan bir bıçakla öldürülmüş olarak bulur ve polisler katil olarak onu suçlamasını diye oradan kaçar.

Fuad ortaya çıkar Tüm bu olaylar olurken bir gün kendini tadilatla olan bir tiyatro da bulur. Bayılırlar oraya getirilmiştir. Gözlerini açınca kendisi ile sert bir şekilde konuşan kişinin Fuad olduğunu görür. Fuad, ittihat ve Terakki ruhunu canlandırmaya çalıştıklarından, Mustafa Kemal'e suikast düzenleyeceklerinden bahsederek Şehsuvar'ı cemiyete olan bağlılığına hainlik yapmakla suçlamaktadır. Fuad ona güvenmez. En son savaşa giderken cemiyete olan bağlılığı kalmayan biri neden şimdi böyle olmuştur anlam veremez. Bu işlere bulaşmak istemediğini, cemiyetin dağıldığını, Mustafa Kemal ile ilgili de bir ideali olmadığını söyler. Tek derdinin Ester'i bulmak olduğunu anlatır. Fuad, Ester hakkında ona yardım edeceğinin sözünü verir. Ama ikisi de birbirine tam olarak güvenmiyordur. Şehsuvar çok açık veremeyerek onu Mehmet Esad ile buluşturmak ister. Mehmet Esad'ın eski İttihatçıları aradığını, ondan bilgi alabileceğini söyleyerek randevulaşırlar.

Leon'un adresi bulunur Çolak Cafer otele Şehsuvar'ı ziyarete gelir. Fuad tarafından gönderilmiştir. Leon'u nerede gördüğünü anlatır. İstanbul'da bürosu olduğunu söyler Şehsuvar'ın otele çok yakındır ve adresi ona verir. O sırada sigara içmek için tabakasını çıkarır. Şehsuvar tabakanın Cezmi Binbaşı'ya ait olduğunu içindeki yazıdan dolayı çözer, Cafer ise arkadaşı tarafından Selanik'ten hediye getirildiğini söylemektedir. Onu Cafer'in öldürdüğünü anlar ama belli etmez. Kafası iyice karışır. Fuad'ın söylediklerinin doğru olmadığından şüphelenmektedir. İttihat ve Terakki cemiyetine çalışsa Cezmi gibi Mustafa Kemal düşmanı birini öldürmek istemeyecektir.

Ester hakkında bilgiler Şehsuvar, hemen Leon'un bürosuna gider ve onunla kapıda karşılaşır. Leon dayı ona soğuk davranır. Ester hakkında bilgi almak istediği için istemeyerek de olsa içeriye girme davetini kabul eder. Ester'in İstanbul'da olmadığını, Paris'te 3. şiir kitabını çıkardığını ve geçen Haziran'da Yahudi bir ressamla evlendiğini öğrenir. Leon, üstüne basa basa mutlu olduğunu söylemiştir. Onu unutmasını da tembihler. Şehsuvar'ın tüm umutları yıkılmıştır.

Fuad ile Buluşma Şehsuvar Mehmet Esad ile buluşur. Fuad'ın onu kaçırarak sorgulamasını anlatmaz ama Fuad'ı bulduğunu, ikisini buluşturabileceğini söyler. Fakat Fuad'ın şartı buluşma yerini kendisinin belirlemesi, tiyatro salonuna gelmeleridir. Mehmet Esad sevinir ama temkinlidir de. Giderken yanına Ruşeym isimli yardımcısını da alır. Ruşeym dilsizdir. İngilizler tarafından esir edildiğinde konuşmasını diye dili kesilmiş bir Arap'tır. İkisi de silahlıdır. Buluşmak için tiyatroya gittiklerinde onları Cafer karşılar. Fuad içeride yalnızdır. Bir oyun sahneleri gibi tuhaf konuşmaktadır. Yıllar önce İttihat ve Terakki zamanında adı ün salmış Sessiz John'dan bahseder. Bu kişi İttihatçılar arasında nam salmıştır, herkes birbirinden şüphelenmekte, bilgiler sürekli dışarı sızdırılmaktadır. Fakat kim olduğu bir türlü bulunamadığından böyle bir kişi olmadığını, yabancıların korku salmak için uydurduklarını bile düşünmüşlerdir. Şehsuvar kendisini casuslukla suçlar gibi konuşulmasına karşı çıkar. Bu oyuna son vermesini ne söyleyecekse doğru düzgün söylemesini ister. Mehmet Esad ise onu sakinleştirir. Tam o sırada Fuad, Cafer'i çağırır.

Sessiz John Cafer 1919 yılında İngilizlerle birlikte Osmanlı polisinin etraflarını sardığını anlatmaya başlar. İnebolu'ya silah sevk ediyorlardır. 3 sevkiyat başarılı olmuştur ama sonuncusunda baskın yapılmıştır. Cafer işkence merkezine götürülmüştür. İsim istiyorlar ve vermedikçe dövülmüşlerdir. Bir türlü isim vermeyince sağ elinden tavana asıp saatlerce orada öyle bırakılmışlardır. Sonunda kolu

kangren olmuştur ve kolunu kaybetmiştir. O kendinden geçmişken Türkçe konuşan iki kişi yanına gelip, Cafer'i baygın zannedip onunla ilgili konuşmaya başlamışlardır. İngiliz zabıt Türkçe konuşuyordur. Daha da ilginç yanındaki kişiye John diye hitap ediyordur. Adamın suratını gördüğünü anlatacakken yüzü Mehmet Esad'a dönmüştür ve o ada silah patlar. Cafer göğsünden vurulmuştur. O anda Şehsuvar Mehmet Esad'ın üzerine atlar ve elinden silahı almaya çalışır. Ama Şehsuvar'dan önce davranan Mehmet Esad Fuad'a ateş eder. Tekrar ateş etmemesi için silahın ucunu eliyle tutan Şehsuvar onunla cebelleşmeye başlar. O sırada Ruşeym gelir. Mehmet Esad sevinir. Sessiz John'un Mehmet Esad olduğu anlaşılır. İngilizleri hiçbir zaman sevmediğini ama bu ajanlık işini sadece kendisi için yaptığını söyler. Cemiyetten ümidi kestiği bir an sadece kendisini düşünmeye karar vermiştir. Ölmekten de son anda kurtulmuştur. Artık hiçbir teşkilat için kimse için canını tehlikeye atmamaya söz verir. İngiliz istihbaratçı ile tesadüfen tanışır ve karlı bir iş olduğu için ona çalışmaya başlar. Şehsuvar'a yalan söylediğini, hükümete çalışmadığını, Mustafa Kemal İstanbul'a geldiğinde ona düzenlenecek etkili bir suikast planı için uğraştığını söyler. Eski ittihatçı kadroları bunun için toplamaya çalışıyordu. Ama bu aşamadan sonra sızdırarak diyerek hepsini öldüreceğini ima eder. Fuad nereden çıkardın ittihatçı olduğumu diyerek hükümete çalıştığının anlaşılacağı şeyler söyler. Reisi Cumhur'a düzenlenecek suikastı önlemek için çalışıyordu.

Mehmet Esad'ın ölümü Mehmet Esad Ruşeym'e vur emri verir fakat Ruşeym Mehmet Esad'ı vurur. Cumhuriyetin istihbarat teşkilatında çalışan Ruşeym görevini çok iyi yapmıştır. İngilizler dilini kestiği için onlara düşmandır ve İngilizler için çalışan Mehmet Esad'ı bu yüzden ele vermiştir. Fuad ve Cafer hastaneye kaldırılır. Durumları iyidir. Fuad Şehsuvar'ın da kendisine katılmasını ister. Tüm bunları onu sınamak için yapmışlardır ama Fuad hiçbir şey istemediğini, hayatın onun için anlamı kalmadığını söyler. Fuad bu sırada Ester'e yazıp gönderdiği mektupların hiçbirinin Ester'e ulaşmadığını, hepsine el koyduğunu çünkü kendisini izlemeye aldıklarını söyler. Mektupları ondan başka kimse okumamıştır, Şehsuvar'dan özür diler ve bir kutu içinde tüm mektupları teslim eder. Şehsuvar ise öfkeden deliye dönmüştür.

Şehsuvar'ın intiharı Şehsuvar otele gider. Bugün yaşadıklarını da mektupla Ester'e anlatır. Mektupları yollayıp yollamamakta kararsız kalsa da sonra göndermeyi tercih eder. Yavaş yavaş öldüğünü hissetmektedir. Vatan'ın onun için Ester olduğunu ve onu da kaybettiği için vatanını da kaybetmeye başladığını düşünüyordur. Silahla başından kendisini vurarak intihar eder. Ester ise sonrasında 20 yıllık İttihat ve Terakki dönemini anlatan bu mektupları kitap haline getirip Şehsuvar adına yayınlacaktır.

TEMALAR

İttihat ve Terakki'nin Tarihi Tarihi olma özelliği taşıyan romanda İttihat ve Terakki dönemine ait bilgiler baş karakterin yaşadığı olaylar etrafında ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Aşk Vatanı ve idealleri için aşkından vazgeçen Şehsuvar Sami, yıllar sonra yaşadıklarını değerlendirip yarım kalmış aşkına son görevini yapmaktadır. Onu neden bıraktığını ve neler yaşadığını mektuplarla aşkına anlatırken Ester'in onun için vatan olduğunu ve Ester'i kaybettiği için vatansız kalmaya başlayacağını fark edecektir.

Vatan Sevgisi Şehsuvar Sami vatan sevgisi ve idealleri için kendi hayatını ikinci plana atmış, bazen kafası karışsa da ülkesi uğruna olduğunu düşünerek kendisine verilen tüm tehlikeli görevleri tamamlamıştır. Vatan söz konusu olduğunda zaman zaman doğrularını da göz ardı etmek zorunda kalmıştır.

KARAKTER ANALİZİ

Şehsuvar Sami (Vatansever)

Karakter Şehsuvar Sami idealist ve vatansever bir kişiliktir. Bu duyguları için çok sevdiği aşkıdan vazgeçmeyi göze almış, Paris'te mutlu ve keyifli bir yaşam sürebilecekken olayların ortasında, karmaşanın içinde, ölmeyi göze alarak İttihat ve Terakki için çalışmıştır. Ama Ester'i bir türlü unutmamıştır. Günübirlik ilişkileri olsa da yıllar sonra bile Ester'i bulmaya çalışmaktadır. Bu yönüyle duygusal bir karakterdir. Ayrıca içinde bulunduğu görevler sırasında ona verilen vazifeleri hep tam anlamıyla yapmaya çalışmış ama vicdanının onu rahatsız ettiği ve zaman zaman kafası karıştığı

olmuştur. İki kişiliği var gibidir. Birisi bağlı olduğu cemiyetin idealleri için adam öldürebilecek ve bencil taraflarını ortaya çıkarabilecek, diğeri edebiyatla iç içe naif bir adamdır. Romanın sonunda yaşama tutunmak için bir anlam bulamayarak umutsuzluk ve boşluk içinde intihar etmiştir.

Aktivite Şehsuvar Sami edebiyatla oldukça ilgilidir. Selanik'te yerel dergide birkaç tane öyküsü yayınlanmıştır. Operayı da sever ama yaşamı onu sanattan uzaklaştırmıştır. İçki içmekten hoşlanır. Arkadaşları ile zaman zaman meyhanede, restoranlarda buluşur ve içki içerek eski günlerden konuşurlar. Yazma kabiliyeti vardır ama hiç üstüne gidememiştir. Kitap okumayı, çeviriler yapmayı sevmektedir. 20 yıl boyunca hareketli ve tehlikeli bir yaşamı olmuştur. İstihbaratçı, fedai, asker, kurye olarak vatani için çeşitli görevlerde yer almıştır. Tüm bunlardan sonra sürgünden gelince Pera Palas oteline yerleşir ve bir süre burada yaşar. Ester'e her gün mektup yazar. Olanları, yaşadıklarını ve hislerini son kez ona anlatmak ister.

ÖRNEK ANILAR

Şüpheli Şehsuvar ve Reşat Cezmi binbaşı hakkında sohbet ederler. Şehsuvar Cezmi binbaşığı otelde ağırlamak ister ama Reşat otelin gözaltında olduğunu düşündüğünden kesinlikle gelmeyeceğini söyler. Ona göre otel ihanet yuvasıdır, kalanların çoğu da casus... "Tam bir ittihatçı konuşması. Herkesten, her şart altında şüphe eden. Peki ya doğruysa? Öyle ya burada konaklayanların gerçekte kim olduğunu nasıl bilebiliriz ki? Hatta karşımdaki Reşit bile hükümet adına çalışıyor olabilir. böylece daha kolay kontrol ederler geleni gideni. Evet, bu otelde bir casus aranıyorsa, baş zanlı Reşit olmalı. Çünkü bütün malumatlar onda. Yok, canım, Mehmet Esad'tan sonra bir de bizim otelin müdüründen mi şüpheleneceğiz? Ee, normal biz de eski ittihatçı değil miyiz?"

Dayanıklı/Güvenilir Şehsuvar, işgal günlerinde 2 yıl onları atlatmasına rağmen sonunda İngiliz askerler ve Vahdettin'in sivil polisleri tarafından yakalanmıştır. Karakol cemiyeti içinde ne yaptığını ve 3 arkadaşının ismini verirse bırakacağını söylerler fakat üzerinde sahte kimlik olan Şehsuvar ithamları kabul etmez. Adı işkence ile ünlenen Kroker Otele gönderilir. "Yedi gün kaldım orada. Yedi gün boyunca işkence yaptılar bana. Bizzat İngilizlerin istihbarat zabiti. Yğzbaşı Bennett tarafından sorgulandım. Teferruatı gerek yok ama muvaffak olamadılar, bir tek arkadaşımın ismini bile söylemedim onlara. Yedinci günün sonunda Bekirağa Bölüğü'ne gönderilince, ilginç bir malumat öğrendim yaramı saran Doktor Fehmi Ekrem'den. Bizi ihbar eden sessiz John adındaki casusmuş. Evet, İngilizler adına çalışan bir Osmanlı zabiti."

Bencil Şehsuvar Basri Binbaşı ve Mehmet Esad ile İttihat ve Terakki Cemiyetinin liderlerine yönelik suikast düzenleyeceğini öğrendikleri ve tespit ettikleri iki adamı öldürmüşlerdir. Şehsuvar operasyonda ön plana çıkacak bir başarı göstermiştir. Gece yarısı eve döndüğünde neler hissettiğini hatırlayarak Ester'e yazar. "... birkaç saat önce insanları öldürmüştüm ama en küçük bir rahatsızlık duymuyordum. Şekercinin vurduğu Mehmet Esad için üzülüyordum biraz... evet çok değil, biraz. Bunun, Mehmet Esad'ın bana kötü davranmasıyla bir alakası yoktu, verilen emirlere uymayarak hepimizin hayatını tehlikeye atmasıyla da... kendi zaferimden öylesine etkilenmişim ki, ne ölenler ne yaralanan arkadaşım umurundaydı. Evet, ne kadar bencil bir insan olduğumu ilk kez o akşam anlayacaktım. Ruhumun karanlıklarında saklanan, bambaşka bir Şehsuvar Sami'yle ilk kez tanışacaktım."

Fuad (Güvenilir)

Karakter Fuad, İttihat ve Terakki cemiyetinin günden güne ideallerinden uzaklaşıp, eskiden eleştirdikleri ne varsa yapmaya başlamasıyla inancını kaybeder ve hevesi kırılır. Buna rağmen asla dava arkadaşlarını yarı yolda bırakmaz ve hangi görev verilirse en iyi şekilde yapmaya çalışır. Arkadaşlarına karşı vefalıdır. Bu yönüyle oldukça güvenilirdir. Cesur, açık sözlü ve gerçekçidir. Günden güne ülkenin kötüye gittiğini görmezden gelmez ve gerçeğe her zaman yüzleşir. Nişanlısının Selanik'te kalması ve ondan haber alamaması, ülkenin durumunun günden güne kötüleşmesi onu kederli biri haline getirmiştir.

Aktivite Fuad, tiyatroya meraklıdır ve imkanı oldukça oyun izlemeyi ihmal etmemektedir. Aynı şekilde fırsat buldukça içki içmeyi de sevmektedir. İttihat ve Terakki için fedailer grubunda bir çok görevde yer almıştır. Bunun dışında savaşa da katılmış, hatta savaşarak ölmeyi istemiştir. Fakat yaralansa da savaşta ölmemiş, Cumhuriyet döneminde Milli Emniyet biriminde görev almaya başlamıştır.

ÖRNEK ANILAR

Vefalı/Kederli Fuad ve Şehsuvar'ın yıllardır gayri resmi olarak içinde yer aldığı Fedailer teşkilatı sonunda resmiyet kazanacaktır. Fakat Fuad bu durumdan şüphe etmektedir ve memnun değildir. "Bilmiyorum Şehsuvar" dedi dert yanar gibi. "Valla bilmiyorum. Kafam o kadar karışık ki. Aslında kendime yedirebilsem kaçıp gideceğim. Ama şehit düşen arkadaşlarımızın aziz hatıraları buna engel oluyor. Üstelik artık gidebileceğim bir şehir bile yok. Ne bir şehir, ne bir vatan... Bilmiyorum Şehsuvar, valla bilmiyorum kardeşim ama yıllardır sakladıkları teşkilatı tam da harp çıkmasının arifesinde ortalığa çıkarmaları manidar değil mi?"

Cesur/Açıksözlü Fuad ve Şehsuvar, artık resmi olarak görev alacakları devlet görevi için İstihbarat biriminden sorumlu Süleyman Askeri'nin yanına giderler. Fuad orada düşüncelerini tepki alıp almayacağını düşünmeden, özgürce dile getirir. Süleyman Askeri, bir harpte en kötü şeyin hazırlıksızlık olduğundan bahsediyordur. "Veyahut oldubittiye getirilmektir" dedi manidar bir ifade ile Fuad. "başka devletlerin oyuncağı olmaktır. Kendi askerimizi yabancı bir ülkenin çıkarına cepheye sürmektir." En küçük bir çekingenlik belirtisi yoktu sesinde. Haklılığından o kadar emindi ki, bundan sonra kumandanımız olacak adamın karşısında hiç geri adım atmadan savunuyordu düşüncesini...

Basri Bey (Cesur)

Karakter Basri Bey oldukça deneyimli, vatansever ve idealist bir askerdir. İttihat ve Terakki Cemiyetine son derece bağlıdır ve önemli görevler yerine getirir. Savaşlarda ve önemli görevlerdeki davranışlarından oldukça cesur ve soğukkanlı olduğu anlaşılmaktadır. Şehsuvar'a her zaman abi gibi sıcak ve yakın davranır. Sağduyulu olduğu anlaşılan olaylara yer verilmiştir.

Aktivite Basri Bey yıllarca İttihat ve Terakki içinde görevler almış, cephelerde savaşmıştır. Orduyu çok iyi komuta etmektedir. En sonunda da Trablusgarp'ta çeteler tarafından ağır şekilde yaralandığından Şehsuvar'ın kendisini öldürmesini istemiştir.

ÖRNEK ANILAR

Cesur 31 Mart isyanı yaşanırken, isyancıların arasında onları destekler gibi görünüp bilgi toplayan Basri, Şehsuvar ve Fuad coşkulu bir isyancı tarafından durdurulur. Basri Bey'i tanımıştır ve onu teyit etmeye çalışmaktadır ama Basri Bey itiraz etmektedir. Tam linç ortamı oluşacakken İttihatçı gazetecilerden birinin orada olduğunu söyleyerek kalabalık başka bir tarafa çekilir. Ölümünden son anda kurtulmuşlardır. "Nasıl yanı Hüseyin Cahit'i mi yakalamışlar?" diye mırıldandı üzüntüyle. "Hadi arkadaşlar yetişelim, belki kurtarırız onu." Azrail henüz bırakmışken yakamız, yeiden ölüme doğru gitmemizi istiyordu. Daha önceden de yazdığım gibi cesur adamdı Kolağası Basri, hem de çok cesur...

Vatansever/İdealist Basri Bey, Şehsuvar'daki tutukluğu fark etmiş ve neler olup bittiğini anlamaya çalışmak için onunla meyhaneye gelmiştir. Bir yandan rakı içerken bir yandan sohbet ederler. Şehsuvar ruh halini inkar edecek gibi olsa da Basri Bey sözünü keser ve Paris'e giden Yahudi kızdan haberi olduğu söyleyerek aşk ile ilgili görüşlerini patlar. "... Aşk, hayatımızı destana çevirecek mucizevi bir vaka olarak telakki ediyoruz. Bir süreliğine doğru ama sonrası hüsrana. Bizim gibi büyük idealleri olan insanların saadete ulaşması için aşk kafi değil. Hiçbir zaman da olmayacak. Ama vatan duyulan o kutsal sevgi, o karşılıksız fedakarlık, işte bizi tatmin edecek büyük dava, hiç bitmeyecek derin tutku budur."

Sağduyulu/Tedbirli Trablusgarp'ta savaştayken Arap aşiretlerinden biri savaşta onlara katılmak istediklerine dair haber göndermişlerdir. Ama şeyhin tek şartı çadırlarına gelip şereflendirmek ve anlaşmayı orada konuşmaktır. Enver Bey davetten o kadar mutlu olur ki tedbiri falan unutarak bizzat kendisinin gideceğini söylemiştir. "bütün ihtimalleri kılı kırk yararak hesaplayan bir kumandanın çok, kendini ispatlamaya çalışan sabırsız bir zabıt gibiydi. Ama sağduyu abidesi Basri Bey hemen karşı çıktı. 'katiyen olmaz Enver Bey. Siz burada lazımsınız. Hem çöl hiç emniyetli değil. Biz gider, Şeyh Mahmud'la konuşur, anlaşmaya varırız.' O öğleden sonra 25 kişilik bir birlik hazırladık, gün doğmadan düştük yollara."

Ester (Güçlü)

Karakter Ester, kendine güvenen, inatçı ve dik başlı bir kadındır. Zaman zaman alaycı bir umursamazlık sergileyen davranışları olur. Güçlü bir duruşu vardır ve o dönemki çoğu kadından daha cesurca gösterir bunu.

Aktivite Ester edebiyatla oldukça ilgilidir. Şiir okumayı çok sever. Bu konuda yeteneklidir de. Yıllar sonra 3 tane şiir kitabı çıkaracaktır. Selanik'te olduğu dönemle Şehsuvar ile aşk yaşarlar. Yahudi bir kız olarak Müslüman bir erkekle aşk yaşaması imkânsız gibi görünse de o bunu umursamamaktadır. Şehsuvar ile Paris'e gitmek istemektedir. Şehsuvar gitmekten vazgeçince de tek başına gitmekten vazgeçmez. Yıllar sonra orada Yahudi bir ressamla evlenir.

ÖRNEK ANILAR

Kendine Güvenli Şehsuvar ve Ester ihtilal hakkında konuşurken Ester var olma meselesi ile ilgili yorumlarda bulunur. Şehsuvar ise isyan doğrudan katılmadığı için böyle yorumlar yaptığını söyler. "ne alakası var? İstersem kolayca yapabilirim bunu. Leon dayım anında yazdırır adımlarımı cemiyetin kadınları arasına. Hatta sen elimden tutar götürürsün birazdan başlayacak toplantıya. Başka zaman hatırlanmasalar da şu sıralar pek revaçta bu kadınlar. Doğunun özgürlük için dövüşen hürriyetçi kadınları... anında sivrilirim aralarında. Hem elim kalem tutuyor, hem ağızım laf yapıyor. Bir haftaya kalmaz kahraman ilan ederler beni. "

Güçlü/Kati Şehsuvar Ester ile atışmıştır. Cemiyetin toplantısına gitmek istemeyen Ester bahçede şiir okumak istemiştir. Şehsuvar ise onunla kalmamış v toplantıya gitmiştir. Enver Bey'in konuşmasını dinledikten sonra Leon ile yürürken sohbet ederler. Şehsuvar'ın aklının bir köşesinde ise hala Ester vardır. "... o sırada sen, kiraz ağacının altına oturmuş, bilmem hangi melankolik şairin Şiirlerini okuyordun. Belki bana kızılıyordun, belki üzgündün ama ağladığını hiç zannetmiyorum. Nefretten kasılsan bile o zayıflığı göstermezsin sen... Evde tek başınayken bile nemlenmez gözlerin. Bu mümkün mü? İnsan bu kadar güçlü olabilir mi? Yoksa çok güçsüz, kırılğan olduğun için mi öyle görünmek istiyordun? O alaycı umursamazlığın seni koruyan bir zırh mıydı?"

Cesur/Umursamaz Şehsuvar, mektubunda Ester ile olan aşklarının dönemin şartlarındaki zorluğundan bahsetmektedir. Ama Ester'e o kadar âşıktır ki her şeyi göze almıştır. "... Ama bu meselede övgünün büyük payı sana düşer. Çünkü sen benden daha fazla risk alıyordun. Çünkü senin cemaatinde en az benimki kadar tutucuydu. Hatta belki daha fazla... Üstelik sen bir kadındın... Fakat kimseyi umursamıyordun. Sana bakıyordum ve sanki gelecekte birini görüyordum karşımda. Bırak Selanik'i, bütün bir dünyayı umursamıyordun... Aşkımızda başka hiçbir konunun kıymetiharbiyesi yoktu gözünde."